

Nr 224.

Av herrar Näsgård och Tjällgren, om förbud mot ägoområdets avskiljande från vederbörande fastighet genom intecknade långtidsarrenden.

Lagen om delning av jord å landet uppställer efter de väsentliga skärpningar som genomfördes år 1937 ganska stränga villkor för avstyckning av mark från ett jordbruk, som är avsett att utgöra en självständig brukningsenhet. Bl. a. stadgas att avstyckning ej må ske sålunda, att stamfastigheten ej lämpligen kan bestå såsom särskild fastighet eller, där den skall ingå i sammanläggning, bilda en fastighet gemensamt med den fastighet eller fastighetsdel, med vilken den skall sammanläggas. Vidare må avstyckning från jordbruksfastighet ej äga rum med mindre det kan antagas, att den fastighetsindelning, som genom avstyckningen eller, där sammanläggning skall äga rum, genom avstyckningen och sammanläggningen skulle uppstå, bereder ökade utkomstmöjligheter för den jordbrukande befolkningen eller eljest är till gagn för jordbruksnäringen i orten.

Genom dessa och andra bestämmelser i jorddelningslagen har en någorlunda tillförlitlig garanti vunnits mot olämplig sönderstyckning av jordbruksfastigheter. Tillämpningen av lagbestämmelserna torde också numera vara sådan, att syftet i huvudsak uppnås.

Det förekommer emellertid — enligt uppgift i icke ringa utsträckning — att lagens bestämmelser kringgås på sätt, att då avstyckning vägras, arrendeavtal i stället ingås, varigenom det ägoområde som icke får avstyckas dock skiljes från vederbörande fastighet. Dylika arrendeavtal ingås vanligen på 50 år och intecknas i fastigheten, vars framtida innehavare således för överskådlig tid berövas brukningsrätten till ifrågavarande område. Vanligast torde vara, att detta slags arrendeavtal slutas i samband med jordbruksfastighets försäljning, särskilt om det finns områden som kunna upplåtas till sommarnöjen o. d. Efter genomförandet av lagstiftningen rörande inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet kan väntas, att dylika maskerade avstyckningar bli ännu vanligare, då personer som icke få tillstånd att köpa jordbruk måhända komma att begagna sig av denna utväg att skaffa sig de områden de önska komma i besittning av.

Då viktiga bestämmelser i jorddelningslagen på detta sätt kringgås under arrendelagstiftningens skydd, hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag rörande bestämmelser i syfte att för-

hindra, att jorddelningslagen kringgås därigenom att ägoområden, som icke få avstyckas, i stället genom intecknade långtidsarrenden avskiljas från vederbörande fastighet.

Stockholm den 23 januari 1945.

Bernhard Näsgård.

L. Tjällgren.
